

Praha dne 5. března 2026

Informace ve věci systému rozšířené odpovědnosti výrobce pro oblast textilu a obuvi v rámci revize směrnice o odpadech

Důvod předložení

Poskytnutí aktuální ucelené informace k **systému rozšířené odpovědnosti výrobců** (dále také „EPR“) pro oblast **textilních, s textilem souvisejících nebo obuvnických výrobků** (dále také „textilu a obuvi“ nebo jen „výrobky“) v rámci směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se **mění směrnice 2008/98/ES o odpadech** (také „revize směrnice“).

Základní informace

Představení

Dne 5. července 2023 představila Evropská komise návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se **mění směrnice 2008/98/ES o odpadech**. Tato revize se týká potravinového, **textilního a obuvnického odpadu**. Potraviny, obuv a textil patří mezi odvětví **nejvíce náročná na zdroje**, u kterých není plně dodržována hierarchie nakládání s odpady, v rámci, níž má být upřednostňováno předcházení vzniku odpadů, po něm příprava k opětovnému použití a recyklace. Revize směrnice o odpadech se proto zaměřila na textilní, obuvnický a potravinářský průmysl.

V oblasti textilních odpadů a odpadů obuvi je jako hlavní opatření **navrženo zavedení systémů EPR** pro textilní, s textilem souvisejících nebo obuvnických výrobků a dále harmonizovaná pravidla pro jejich uplatňování, včetně oblasti finanční odpovědnosti výrobců.

Legislativní projednávání

Návrh revize směrnice o odpadech byl **Evropskou komisí** zveřejněn dne 5. července 2023.

Evropský parlament (dále jen „EP“) k němu přijal pozici v prvním čtení dne 13. března 2024 a **Rada EU** přijala obecný přístup dne 17. června 2024. Následně proběhly dva politické dialogy (22. října 2024 a 18. února 2025), přičemž na tom druhém bylo **dosaženo politické dohody mezi Radou EU a EP**. Dohoda byla dne 18. března 2025 předběžně schválena výborem EP pro životní prostředí (70 pro, 4 proti, 9 abstencí) a dne 19. března 2025 Coreperem (**všechny členské státy byly pro**).

Po dokončení vyjednávání byl návrh **dne 10. září 2025 podepsán a formálně schválen**. Revidovaná směrnice byla následně **dne 26. září 2025 zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie pod číslem 2025/1892**, čímž byl legislativní proces definitivně ukončen.

Lhůta pro transpozici směrnice do vnitrostátní legislativy byla stanovena na **20 měsíců** od jejího vstupu v platnost, tedy do 17. června 2027. Samotné **spuštění EPR systému** je stanoveno **nejpozději do 30 měsíců od vstupu v platnost**, tedy do 17. dubna 2028.

Stěžejní body

1. Definice výrobce

Definice výrobce je uvedena v **čl. 3 v rámci nového bodu 4b)**:

Výrobce, konkrétně **výrobce textilních, s textilem souvisejících nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc** se rozumí výrobce, dovozce nebo distributor nebo jiná fyzická či právnická osoba, která:

- není dodavatelem použitých výrobků určených k opětovnému použití nebo výrobků vzniklých z recyklovaných použitých textilních/obuvnických výrobků,
- není samostatně výdělečně činným krejčím, který vyrábí výrobky na zakázku,

Dále výrobce zároveň:

- (a) má sídlo v členském státě a vyrábí nebo nechává navrhnout/vyrábět výrobky pod vlastním jménem nebo ochranou známkou (dále jen „značkou“) a uvádí je poprvé na trh v daném státě,
- (b) má sídlo v členském státě a prodává výrobky jiných výrobců pod svou značkou, přičemž jméno, značka nebo ochranná známka výrobce není uvedena,
- (c) má sídlo v členském státě a poprvé profesionálně uvádí na trh výrobky dovezené z jiného členského státu nebo třetí země,
- (d) prodává výrobky na dálku (např. přes e-shop) přímo koncovým uživatelům v členském státě, přičemž má sídlo v jiném členském státě nebo ve třetí zemi.

Konkrétní ustanovení čl. 3 bodu 4b):

*„4b. **výrobce** textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc’ **každý výrobce, dovozce nebo distributor nebo jiná fyzická či právnická osoba**, kteří bez ohledu na použitý způsob prodeje, včetně smluv uzavřených na dálku podle čl. 2 bodu 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU22, bud’:*

- (a) jsou usazeni v členském státě a vyrábějí textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc pod svou vlastní firmou či ochrannou známkou nebo je nechávají navrhnout nebo vyrobit a poprvé je dodají na území tohoto členského státu pod svou vlastní firmou nebo ochrannou známkou;*
- (b) jsou usazeni v členském státě a na území tohoto členského státu pod svou vlastní firmou nebo ochrannou známkou dále prodávají textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc vyrobené jinými hospodářskými subjekty, na nichž není uvedena firma, značka ani ochranná známka takových jiných hospodářských subjektů;*
- (c) jsou usazeni v členském státě a na profesionálním základě poprvé dodávají na území tohoto členského státu textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické*

- výrobky uvedené v příloze IVc, které pocházejí z jiného členského státu nebo ze třetí země, nebo
- (d) prodávají textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc prostřednictvím smluv na dálku přímo konečným uživatelům v členském státě, ať už se jedná o domácnosti či jiné uživatele, a jsou usazeni v jiném členském státě nebo ve třetí zemi."

2. Vymezení výrobků v rámci EPR

Povinný rozsah EPR je zmíněn v rámci čl. 22a a **přílohy IVc**.

Členské státy musí zajistit, aby výrobci nesli rozšířenou odpovědnost za výrobky, které:

- poprvé dodají na trh, v souladu s články 8 a 8a. směrnice,
- spadají do kategorie **textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky** uvedené v **příloze IVc**.

Příloha IVc zahrnuje:

- **část I – textilní výrobky pro domácnost a oděvy a oděvní doplňky z textilu pro použití v domácnosti** nebo jiné účely, pokud jsou tyto výrobky svou povahou a složením podobné výrobkům pro použití v domácnosti, které spadají do oblasti působnosti článku 22a

Kód KN	Popis
61 - všechny uvedené kódy v rámci kapitoly	Oděvy a oděvní doplňky, pletené nebo háčkové
62 - všechny uvedené kódy v rámci kapitoly	Oděvy a oděvní doplňky, ani neháčkové
6301	Přikrývky a cestovní koberce (kromě 6301 10 00)
6302	Ložní, stolní, toaletní a kuchyňské prádlo
6303	Záclony (včetně závěsů) a vnitřní žaluzie; záclonové nebo postelové volány
6304	Ostatní bytové textilie, kromě výrobků čísla 9404
6309	Opotřebované oděvy a jiné opotřebované předměty
6504	Klobouky a jiné pokrývky hlavy, splétané nebo zhotovené spojováním pruhů jakéhokoli materiálu, též s podšívkou nebo ozdobou
6505	Klobouky a jiné pokrývky hlavy, pletené nebo háčkové nebo z krajek, plsti nebo jiných textilních materiálů, vcelku (nikoli však v pásech), též s podšívkou nebo ozdobou; sítky na vlasy z jakéhokoli materiálu, též s podšívkou nebo ozdobou

- **část II – Obuv a oděvy a oděvní doplňky pro použití v domácnosti** nebo jiné účely, pokud jsou tyto výrobky svou povahou a složením podobné výrobkům pro použití v domácnosti, jejichž hlavní složkou není textil, které spadají do oblasti působnosti článku 22a

Kód KN	Popis
4203	Oděvy a oděvní doplňky z usně nebo kompozitní usně (kromě obuvi a pokrývek hlavy a jejich částí a zboží kapitoly 95, např. chrániče holení, šermířské masky)
6401	Nepromokavá obuv s vnější podešví a svrškem z pryže nebo plastů, jejíž svršek není připevněn k podešvi ani spojen šitím, nýtováním, přibíjením, šroubováním, zapichováním nebo podobnými postupy.
6402	Ostatní obuv s vnější podešví a svrškem z pryže nebo plastů
6403	Obuv s vnější podešví z pryže, plastů, usně nebo kompozitní usně a svrškem z usně
6404	Obuv s vnější podešví z pryže, plastů, usně nebo kompozitní usně a svrškem z textilních materiálů
6405	Ostatní obuv

Konkrétní ustanovení čl. 22a odst. 1:

„Systém rozšířené odpovědnosti výrobce pro textil

1. Členské státy zajistí, aby výrobci měli rozšířenou odpovědnost výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky **uvedené v příloze IVc**, které poprvé dodají na trh, v souladu s články 8 a 8a.

3. Plnění povinností výrobců – individuálně/kolektivně (možnost povinného kolektivního plnění)

Členské státy musí zajistit, aby výrobci textilu, výrobků souvisejících s textilem a obuvi uvedených v příloze IVc **pověřili plněním svých povinností v rámci systému EPR organizaci rozšířené odpovědnosti výrobce** (také „PRO“).

PRO musí být autorizována příslušným orgánem. Členské státy stanoví kritéria odborné způsobilosti, zejména v oblasti odpadového hospodářství a udržitelnosti. Pokud státy taková kritéria již mají, mohou se od této povinnosti odchýlit.

Plnění povinností výrobců skrze organizaci odpovědnosti výrobců a další povinnosti jsou uvedeny v **čl. 22c**, konkrétní ustanovení:

„Organizace odpovědnosti výrobců textilu

1. Členské státy zajistí, aby **výrobci** textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc **pověřili organizaci odpovědnosti výrobců, která bude jejich jménem plnit povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce** stanovené v článku 22a.

2. Členské státy vyžadují, aby **organizace odpovědnosti výrobců**, které hodlají plnit jménem výrobců povinnosti vyplývající z rozšířené odpovědnosti výrobce v souladu s čl. 8a odst. 3, články 22a, 22b a 22d a tímto článkem, **získaly povolení od příslušného orgánu**.

3. Členské státy stanoví **kritéria týkající se kvalifikací**, které musí mít organizace odpovědnosti výrobců, aby mohly být pověřeny plněním povinností vyplývajících z rozšířené odpovědnosti výrobce jménem výrobců. Členské státy zejména vyžadují, aby **organizace odpovědnosti výrobců prokázaly nezbytné odborné znalosti v oblasti nakládání s odpady a udržitelnosti**."

4. Cíle

Konkrétní **cíle** pro zpětný odběr, opětovné použití nebo recyklaci příslušných výrobků **v současné chvíli nejsou stanoveny**, ale v rámci textu se vyskytuje **revizní klausule**, která zmocňuje Evropskou Komisi do 31. prosince 2029 **vyhodnotit směrnici a případně předložit legislativní návrh**.

V souvislosti s tímto hodnocením by Komise měla vzhledem k současnému nedostatku spolehlivých údajů o zmíněných výrobcích a o financování souvisejících systémů EPR, které mají členské státy zavést, posoudit jednak **možnost stanovení cílů v oblasti předcházení vzniku odpadů, sběru, přípravy k opětovnému použití a recyklace** a jednak to, zda jsou vnitrostátní systémy EPR zmíněných výrobků účinně financovány, včetně toho, zda by se komerční subjekty zabývající se opětovným použitím mohly finančně podílet na financování systémů EPR.

Zde konkrétní ustanovení čl. 41a, ze kterého výše uvedené vyplývá:

„Do 31. prosince 2029 Komise **vyhodnotí tuto směrnici** a směrnici 1999/31/ES. V tomto hodnocení se mimo jiné posoudí:

(a) účinnost finanční a organizační odpovědnosti systémů rozšířené odpovědnosti výrobce za textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc zavedených podle této směrnice, pokud jde o krytí nákladů vyplývajících z uplatňování požadavků stanovených v této směrnici, včetně posouzení možnosti požadovat finanční příspěvek od provozovatelů komerčních zařízení pro opětovné použití, zejména od větších provozovatelů;

(b) **možnost stanovení cílů pro textilní odpad v oblasti předcházení vzniku, sběru, přípravy k opětovnému použití a recyklace odpadu**;

(c) možnost zavedení předběžného třídění směsného komunálního odpadu s cílem zabránit tomu, aby odpad, který lze využít pro přípravu k opětovnému použití nebo recyklaci, byl odeslán ke spálení nebo uložen na skládku.

O zjištěních tohoto hodnocení **předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu**. Bude-li to vhodné, **připojí k této zprávě legislativní návrh**."

5. Požadavky na kolektivní systém, sběrná síť a sociální podniky

Požadavky na organizaci odpovědnosti výrobců (PRO) jsou uvedeny v **čl. 22**.

PRO musí být **autorizována příslušným orgánem (získat povolení příslušného orgánu)**. Členské státy stanoví **kritéria týkající se kvalifikace**, zejména v oblasti **odpadového hospodářství a udržitelnosti**. Pokud státy taková kritéria již mají, mohou se od této povinnosti odchýlit.

Dále **financování a poplatky výrobců**, PRO musí:

- nastavovat příspěvky výrobců **na základě hmotnosti, případně množství a ekodesignu výrobků**,
- zohledňovat příjmy z opětovného použití a recyklace,
- **zachovávat rovné podmínky pro všechny výrobce**, včetně malých a středních podniků.

Státy mohou také požadovat, aby příspěvky zohledňovaly **praktiky rychlé a ultra-rychlé módy** (např. životnost produktů, možnost uzavření materiálové smyčky).

PRO musí zřídit **systém odděleného sběru použitých a odpadních textilních výrobků a obuvi**, který:

- je bezplatný co se týče poskytnutí sběrných a přepravených nádob, a také bezplatný samotný sběr,
- zahrnuje spolupráci se subjekty sociální ekonomiky, obchody a dalšími partnery, a zajištění sběru odpadů těchto subjektů,
- **pokrývá celé území státu** s ohledem na počet a hustotu obyvatel,
- **zaručuje zvyšování odděleného sběru a snižování SKO**.

V rámci systému sběru se počítá se zapojením sociálních podniků (resp. subjekty sociální ekonomiky) **a samostatných sběrných systémů**. Sociální podniky mohou:

- **provozovat vlastní sběrná místa**,
- **nemusí předávat shromážděný textil PRO**,
- **být přednostně zohledněny** při lokalizaci sběrných míst.

Musí však **podávat zprávy** o množství sběru, opětovného použití, recyklace a exportu, ledaže by to představovalo **neúměrnou administrativní zátěž**, tak nemusí.

PRO musí zajistit **informování spotřebitelů a osvětu**, tzn. **musí pravidelně informovat veřejnost** o:

- roli spotřebitelů v prevenci odpadu a správném třídění,
- možnostech opravy a opětovného použití,
- dopadech rychlé módy na životní prostředí a zdraví,
- lokalitách sběrných míst.

Komunikace musí být **dostupná, srozumitelná a vícejazyčná** (např. web, veřejné prostory, vzdělávací programy).

Koordinace PRO a dohled nad jejich činností, při působení více PRO musí být zajištěna:

- **rovnoměrná územní pokrytost**,
- **koordinace jejich činností**, pod dohledem příslušného orgánu nebo nezávislé třetí strany.

V rámci **transparentnosti a výběru zpracovatelů odpadů** musí PRO:

- **zveřejňovat údaje** o sběru, recyklaci a exportu,

- **provádět transparentní výběrová řízení** na provozovatele odpadového hospodářství, bez znevýhodnění malých a středních podniků.

PRO poskytují každoročně **zprávy pro orgány**, tj. úřadům ohledně údajů o množství výrobků uvedených na trh, sběru, recyklaci, exportu apod. **Mikropodniky** (méně než 10 zaměstnanců a obrat pod 2 mil. EUR) mají **zjednodušenou oznamovací povinnost** – pouze množství výrobků uvedených na trh.

Dále ustanovení čl. 22c odst. 8 a 9 ke sběrné síti:

„8. Členské státy zajistí, aby organizace odpovědnosti výrobců **zavedly systém tříděného sběru použitých a odpadních textilních výrobků**, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc **bez ohledu na jejich povahu, materiálové složení, stav, název, značku, ochrannou známku nebo původ**, a to na území členského státu, v němž tyto výrobky **poprvé** dodají na trh. Systém tříděného sběru musí:

- (a) nabízet subjektům uvedeným v odst. 9 písm. a) sběr těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků b a zajišťovat praktická opatření nezbytná pro sběr a přepravu těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, včetně bezplatného poskytnutí vhodných sběrných a přepravních nádob, na sběrná místa, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců;
- (b) **zajišťovat bezplatný sběr použitých a odpadních textilních výrobků**, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků sebraných prostřednictvím sběrných míst, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců, a to s četností přizpůsobenou oblasti, kterou příslušný systém tříděného sběru pokrývá, a objemu těchto použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které se prostřednictvím uvedených sběrných míst obvykle shromáždí;
- (c) **zajišťovat bezplatný sběr odpadu subjektů sociální ekonomiky a dalších subjektů**, který vzniká z uvedených textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků shromážděných prostřednictvím sběrných míst, která jsou součástí systému sběru v rámci organizace odpovědnosti výrobců, a to koordinovaným způsobem mezi organizací odpovědnosti výrobců a subjekty sociální ekonomiky a takovými dalšími subjekty.

Veškerá koordinace mezi organizacemi odpovědnosti výrobců **podléhá právu Unie v oblasti hospodářské soutěže**.

9. Členské státy zajistí, aby **systém sběru** uvedený v odstavci 8:

- (a) **sestával ze sběrných míst**, která jménem členských států zřídí organizace odpovědnosti výrobců a provozovatelé zařízení pro nakládání s odpady ve spolupráci s jedním nebo více z těchto subjektů: subjekty sociální ekonomiky, maloobchodníci, orgány veřejné moci nebo třetí strany, které jejich jménem provádějí sběr použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, a provozovatelé dobrovolných sběrných míst;
- (b) **pokrýval celé území členského státu** a zohledňoval počet obyvatel a hustotu obyvatelstva, očekávaný objem použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, jakož i dostupnost a blízkost pro konečné uživatele, a nebyl omezen na oblasti, kde sběr a následné nakládání s těmito výrobky přináší zisk;
- (c) na základě dostupných osvědčených postupů na základě dostupných osvědčených postupů **udržoval trvalý a technicky proveditelný růst míry tříděného sběru** a související snížení míry sběru použitých a odpadních textilních výrobků, výrobků

souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc v rámci směsného komunálního odpadu."

6. Registrace výrobců – povinnost členského státu založit registr výrobců, způsob registrace

Povinnosti k registru výrobců textilu a obuvi jsou uvedené v **čl. 22b**.

Členské státy EU budou mít povinnost zřídit **registr výrobců** textilních, souvisejících s textilem a obuvnických výrobků (dle přílohy IVc), aby mohly **sledovat plnění povinností** EPR podle článků 22a a 22c odst. 1.

Hlavní body k registru:

- **Zřízení a dostupnost registru**
 - Každý členský stát zřídí národní registr výrobců.
 - **Komise vytvoří centrální internetovou stránku**, která bude odkazovat na všechny národní registry.
 - Informace v registrech musí být **veřejně dostupné, zdarma, strojově čitelné, tříděné a vyhledatelné**, s výjimkou citlivých údajů chráněných zákonem.
- **Povinnost registrace**
 - Výrobci se musí registrovat **v každém členském státě**, kde uvádějí **poprvé** dané výrobky na trh.
 - Bez registrace není možné výrobky na daném trhu poprvé zpřístupnit.
- **Požadované údaje pro registraci**
 - Žádost o registraci musí obsahovat například tyto údaje:
 - identifikační a kontaktní údaje výrobce,
 - obchodní značky a identifikační čísla,
 - kódy kombinované nomenklatury výrobků,
 - čestné prohlášení o pravdivosti údajů.
- **Plnění povinností skrze PRO**
 - Výrobce může své povinnosti přenést na **PRO** na základě **písemného zmocnění**.
- **Proces registrace a správní postupy**
 - Registrace probíhá **elektronicky**, udělení registrace a poskytnutí registračního čísla musí být provedeno **do 12 týdnů**.
 - Příslušný orgán může **odmítnout nebo zrušit registraci**, pokud údaje nejsou kompletní nebo nepravdivé.
 - Mohou být vybírány přiměřené a nákladově odůvodněné poplatky za zpracování žádostí.
- **Aktualizace údajů**
 - Výrobci nebo jejich zástupci mají povinnost **bez zbytečného odkladu** oznamovat změny v údajích a ukončení činnosti na trhu.
 - **Zaniklý výrobce bude z registru vymazán**.
- **Přístup pro online platformy**
 - Pokud registr není veřejný, musí k němu mít bezplatný přístup např. **poskytovatelé online platform a logistické služby**, které spolupracují s výrobci.

- **Harmonizovaný formát**

- **Do 17. dubna 2027** Komise vydá **prováděcí akty**, kterými stanoví **harmonizovaný formát registrace**.

7. Poplatky výrobců – způsob určování poplatků od výrobců

Co se týče financování a poplatků výrobců, PRO musí:

- nastavovat příspěvky výrobců na základě **hmotnosti, případně množství a ekodesignu výrobků**,
- zohledňovat příjmy z opětovného použití a recyklace,
- zachovávat rovné podmínky pro všechny výrobce, včetně malých a středních podniků.

Státy mohou také požadovat, aby **příspěvky zohledňovaly praktiky rychlé a ultra-rychlé módy** (např. životnost produktů, možnost uzavření materiálové smyčky).

Konkrétní ustanovení čl. 22c odst. 5 a 6:

*„5. **Aniž je dotčen čl. 8a odst. 4**, členské státy vyžadují, aby organizace odpovědnosti výrobců zajistily, že finanční příspěvky, které jim platí výrobci textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc:*

- (a) **jsou založeny na hmotnosti a ve vhodných případech na množství** dotyčných výrobků a u textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc **jsou upraveny na základě požadavků na ekodesign** přijatých podle nařízení (EU) 2024/1781, které jsou nejrelevantnější pro předcházení vzniku odpadu z textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a pro nakládání s ním v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady stanovenou v čl. 4 odst. 1 této směrnice (dále jen „hierarchie způsobů nakládání s odpady“) a s odpovídajícími metodikami měření těchto kritérií přijatými podle uvedeného nařízení nebo na základě jiných právních předpisů Unie stanovujících harmonizovaná kritéria udržitelnosti a metody měření pro textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky a které zajišťují zvýšení environmentální udržitelnosti a oběhovosti uvedených výrobků;*
- (b) **zohledňují příjmy organizací odpovědnosti výrobců** z opětovného použití, přípravy k opětovnému použití nebo z hodnoty druhotných surovin z recyklovaného textilního odpadu;*
- (c) **zajišťují rovné zacházení s výrobcí bez ohledu na jejich původ nebo velikost, aniž by docházelo k nepřiměřenému zatěžování výrobců, kteří vyrábějí malá množství textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem nebo obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, včetně malých a středních podniků.***

6. V případech, kdy je na místě řešit praktiky ultrarychlé a rychlé módy a s nimi spojenou nadměrnou produkcí odpadu z textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků uvedených v příloze IVc, mohou členské státy požadovat, aby organizace odpovědnosti výrobců upravily finanční příspěvek na základě postupů výrobců, pokud jde o textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, podle životnosti výrobku vyplývající z těchto postupů, podle délky životnosti těchto výrobků po prvním uživateli a podle příspěvku k uzavření cyklu těchto výrobků přeměnou textilního odpadu na suroviny pro nové výrobní řetězce. “

8. Pověřený zástupce

V článku 22a odst. 3 se stanovuje, že členské státy zajistí, aby **výrobce ze zahraničí**, který poprvé uvádí na trh textilní nebo obuvnické výrobky podle přílohy IVc, **jmenoval písemně zástupce usazeného na jejich území pro plnění povinností** v rámci rozšířené odpovědnosti výrobců. Totéž mohou stanovit i pro výrobce ze třetích zemí.

Dále čl. 22b odst. 3 stanovuje, že výrobky uvedené v příloze IVc může **výrobce nebo jeho pověřený zástupce** poprvé uvést na trh pouze tehdy, pokud je v daném členském státě zaregistrován.

Výše uvedená ustanovení:

„Čl. 22a odst. 3:

*Členské státy zajistí, aby výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 4b písm. d) **usazený v jiném členském státě, který poprvé dodává na jejich území textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, písemně jmenuje právníckou nebo fyzickou osobu usazenou na jejich území svým pověřeným zástupcem** pro účely plnění povinností výrobce souvisejících se systémem rozšířené odpovědnosti výrobce na jejich území.*

*Členské státy mohou stanovit, že výrobce ve smyslu čl. 3 bodu 4b písm. d) usazený ve třetí zemi, který poprvé dodává na jejich území textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, **má písemně jmenovat právníckou nebo fyzickou osobu usazenou na jejich území svým pověřeným zástupcem** pro účely plnění povinností výrobce souvisejících se systémem rozšířené odpovědnosti výrobce na jejich území. ."*

„Čl. 22b odst. 3:

*Členské státy povolí výrobcům, aby poprvé dodali na trh textilní výrobky, výrobky související s textilem nebo obuvnické výrobky uvedené v příloze IVc, **pouze pokud jsou v daném členském státě registrováni oni sami nebo jimi pověřený zástupci** pro plnění rozšířené odpovědnosti výrobce."*

9. Second-hand

S rostoucím objemem vývozu použitých textilních výrobků mimo EU, které jsou považovány za vhodné k opětovnému použití, vzniká potřeba **zajistit udržitelné nakládání** s textilním odpadem a **zabránit nelegálním vývozům** odpadu maskovaného jako použité zboží.

Z těchto důvodů budou zavedena následující opatření:

- Povinné třídění před vývozem: všechny odděleně sbírané použité textilní, související s textilem a obuvnické výrobky musí projít **tříděním vyškoleným subjektem, který určí, zda jsou vhodné k opětovnému použití nebo jsou odpadem**.
- Zařazení pod odpadovou legislativu EU: takto odděleně sbírané produkty **budou považovány za odpad a spadat pod příslušnou odpadovou legislativu EU**, včetně pravidel pro přepravu odpadů, a to až do doby, **než budou řádně vytríděny** (a určeny vyškoleným subjektem – viz výše).
- **Důkaz o vhodnosti** k opětovnému použití: vývozy použitých textilních produktů považovaných za vhodné k opětovnému použití musí být doprovázeny:
 - dokladem, že prošly tříděním nebo přípravou k opětovnému použití,

- informací o firmě zodpovědné za třídění,
 - a potvrzením, že jsou vhodné pro další použití.
- Zajištění kvality pro trhy se second hand textilem: **třídění musí odpovídat harmonizovaným požadavkům**, aby výsledná frakce odpovídala potřebám trhu s použitým textilem v EU i mimo ni.
 - **Povinnost reportování:** organizace rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) a subjekty sociální ekonomiky budou muset hlásit vývozy:
 - textilního odpadu,
 - i použitého textilu určeného k opětovnému použití, aby členské státy mohly lépe sledovat tok textilu v hodnotovém řetězci.

Dále rec. (50):

*„Množství použitých textilních výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, a textilního odpadu vyvezených do místa určení mimo Unii se neustále zvyšuje, přičemž vývoz zaujímá největší podíl na trhu pro opětovné použití textilních výrobků po spotřebě vyprodukovaných v Unii. **Vzhledem k očekávanému významnému nárůstu sebraného textilního odpadu** po zavedení tříděného sběru do roku 2025 je pro zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí důležité posílit úsilí v boji proti nedovolené přepravě odpadů vydávaných za materiály, které nejsou odpadem, do třetích zemí. V návaznosti na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157(16) (16) (16) a s **cílem zajistit udržitelné nakládání s textilními výrobky** po jejich spotřebě a **řešit nedovolenou přepravu odpadů** by mělo být stanoveno, že všechny odděleně sebrané použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky **se před přepravou roztrídí**. Dále by mělo být stanoveno, že všechny odděleně sebrané použité textilní výrobky, výrobky související s textilem a obuvnické výrobky mají být **do okamžiku, než projdou tříděním provedeným vyškoleným provozovatelem třídění za účelem opětovného použití a recyklace, který je může posoudit jako vhodné k opětovnému použití, považovány za odpad** a podléhat právním předpisům Unie týkajícím se odpadů, včetně právních předpisů Unie o přepravě odpadů. Třídění by se mělo provádět v souladu s harmonizovanými požadavky na třídění, které umožní získat vysoce kvalitní opětovně použitelné složky, jež splňují potřeby přijímajících trhů s použitým textilem v Unii a ve světě, a podle stanovených kritérií pro rozlišení mezi použitým zbožím, které je posouzeno jako vhodné k opětovnému použití, a odpadem. **K přepravovaným použitým textilním výrobkům**, výrobkům souvisejícím s textilem a obuvnickým výrobkům, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, **by měly být přiloženy informace prokazující, že tyto položky jsou výsledkem třídění nebo přípravy k opětovnému použití**, jakož i informace o společnosti odpovědné za toto třídění a přípravu s cílem zvýšit transparentnost a odpovědnost v rámci tohoto procesu, a informace prokazující, že tyto položky jsou vhodné k opětovnému použití. Organizace odpovědnosti výrobců a subjekty sociální ekonomiky by měly podávat zprávy o vývozu odpadních textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků a o vývozu použitých textilních výrobků, výrobků souvisejících s textilem a obuvnických výrobků, které byly posouzeny jako vhodné k opětovnému použití, což členským státům umožní sledovat tento vývoz a lépe tak porozumět hodnotovému řetězci textilu.“*

10. Výjimky

Textace revidované směrnice umožňuje určité **výjimky zejména pro mikropodniky a subjekty sociální ekonomiky (sociální podniky)**.

Co se týče **mikropodniků**, směrnice rozlišuje mikropodniky jako podniky, které:

- zaměstnávají méně než 10 osob a
- mají roční obrat nebo bilanční sumu nepřesahující 2 miliony EUR.

Těmto podnikům **poskytuje výjimku v podobě odkladu účinnosti** povinností vyplývajících z článků 22a až 22d **o 12 měsíců** oproti standardní lhůtě (nový odstavec čl. 41).

„Od 17. dubna 2029 se články 22a, 22b, 22c a 22d použijí v případě podniků, které zaměstnávají méně než deset osob a jejichž roční obrat a roční bilanční suma nepřesahuje 2 miliony EUR.“

Navíc mají mikropodniky **zjednodušenou oznamovací povinnost** – musí hlásit pouze **množství výrobků uvedených na trh**, nikoliv podrobné údaje o sběru, recyklaci apod.

Dále **sociální podniky** hrají zvláštní roli v systému EPR, a směrnice jim přiznává výhodnější podmínky a částečné výjimky:

- **mohou provozovat vlastní sběrná místa** nezávisle na systému PRO (viz čl. 22c odst. 11),
- **nemusí předávat shromážděný textil PRO,**
- **při lokalizaci sběrných míst** mají být **přednostně zohledněny,**
- mají povinnost **podávat zprávy o množství sběru, opětovného použití, recyklace a exportu**, pokud by to pro ně **neznamenal neúměrnou administrativní zátěž** (viz čl. 22c odst. 12 a 13).

11. Implementace

Podle čl. 22a odst. 14 musí členské státy zavést systémy EPR, jak jsou definovány v čl. 22a odst. 1, **nejpozději do 30 měsíců od vstupu této revidované směrnice v platnost.**

Konkrétně čl. 22a odst. 8 stanovuje:

*„Členské státy zajistí, aby **systémy rozšířené odpovědnosti výrobce** stanovené v odstavci 1 tohoto článku **byly zavedeny do 17. dubna 2028** v souladu s články 8, 8a a 22a až 22d.“*

Zpracovaly:

Ing. Daniela Mertová, vedoucí oddělení recyklace a strategie přechodu k cirkulárnímu hospodářství

Ing. Anna Špačková, oddělení recyklace a strategie přechodu k cirkulárnímu hospodářství

Schválil:

Ing. Bc. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru cirkulární ekonomiky a odpadů